

AMERIKAANSE SOCIALE PARTIJVORMING

DOOR

MARIUS G. LEVENBACH.

De arbeidersbeweging als maatschappelijke stroming uit zich op verschillende wijzen. Het groepsstreven van de arbeiders in het economiese leven, met name in hun hoedanigheid van werknemers, en hun optreden door middel van staatkundige formaties zijn tot dusver wel de twee voornaamste vormen. De doeleinden, daarbij voor ogen gehouden, kunnen uiteenlopen van vrij dichtbijliggende kleine wijzigingen in de arbeids- of levensverhoudingen tot zeer vergaande omvormingen van de inrichting van de maatschappij. De verhouding tussen de meerdere beddingen, waarin de stroom zich beweegt, vertoont eveneens talrijke verscheidenheden. Ieder land heeft daarbij min of meer een eigen ontwikkeling. En hoezeer er overeenstemming in de tendenties van het geheel gevonden kunnen worden, zodra we de bewegingen wat van dichtbij beschouwen vallen belangrijke verschillen op. Vooral ook in de betekenis en de vormen van het optreden in de staatkundige organisaties, m.a.w. van het streven der arbeiders in de politiek, treffen we grote verscheidenheid aan. De bedoeling van dit opstel nu is, om de met de arbeidersbeweging samenhangende politieke aktie in de Verenigde Staten kort te schetsen. Waarbij dan tevens getracht zal worden een verklaring te geven van het feit, dat dit streven daar in zoveel opzichten een andere gedaante heeft aangenomen dan in de meeste Europese landen.¹⁾

* * *

§ 1. In de oudere arbeidersbeweging kende ook Amerika wel enigszins de politieke aktie als optreden van zelfstandige arbeiderspartijtjes, hoofdzakelijk voortkomende uit de vakbeweging. Toen na de burgeroorlog het moderne kapitalisme, met de gehele V. S.

¹⁾ Het bestek van dit opstel laat geen bespreking van de voornaamste literatuur toe. Ik hoop die in ander verband spoedig te kunnen geven. Een uitzondering wil ik alleen maken ad § 1 voor de analyse "Why there is not an American Labor Party" van prof Selig Perlman, in hoofdstuk 14 van zijn "A History of Trade Unionism in the United States" 1922, blz. 285 e.v.

als afzetgebied, zich scherp en snel begon te ontwikkelen, liepen politiek optreden voor sociale omvormingen in socialistiese en anarchistiese organisatie, syndikalisme en vakactie ter rechtstreekse verbetering van de arbeidsvoorwaarden soms nogal dooreen. Vooral in de spanne tijds, welke terstond op de crisis van 1873 volgde. De gevolgen waren: krachteloosheid in die enorm uitgestrekte V. S. en talrijke nederlagen in de politiek, hopeloze ruzies en versplinteringen, welke weer vakorganisaties in de ondergang meesleepten. De *American Federation of Labor* (A. F. of L.), in 1886 gegroeid uit de in 1881 opgerichte Federation of Organized Trades and Labor Unions, wendde zich dan ook weldra eerst van politieke aktie helemaal af; en naarmate zijn ontwikkeling tot het representatieve Amerikaanse Verbond van Vakverenigingen, hetwelk hij tans is, voortschreed, keerde de A. F. of L. zich sterker tegen de vorming van een zelfstandige politieke arbeiderspartij. Wei is er voortdurend een minderheid in het verbond geweest, die er anders over dacht en menigmaal is ook weer op latere A. F. of L. kongressen de oprichting van een Labor Party, vooral dan naar Engels model gedacht, bepleit; doch de meerderheid en de leiders, wijlen *Samuel Gompers* in de eerste plaats, gingen daar standvastig niet op in.

Niet alleen de persoonlijke ervaringen uit de jeugdtijd van de oude garde, doch ook het algemeen karakter van de leiding draagt bij tot het verklaren van hun houding. In Europa gingen de geboorte van politieke en ekonomiese arbeidersbeweging en ook hun verdere ontwikkeling veelal samen; en intellektuelen, d. i. niet-handarbeiders, speelden daarbij een grote rol. In de V. S. waren de eerste socialisties-politieke arbeidersbewegingen vaak Europees import en vooral onder de niet-Amerikaanse arbeiders (m.n. de Duitsers) in trek, terwijl de meeste toen reeds bestaande zuiver Amerikaanse vakverenigingen daarentegen niet veel kontakt met intellektuelen hadden. Dit laatste geldt tot belangrijke hoogte nog. De ekonomiese arbeidersbeweging heeft zijn eigen leiders gevormd, die voortgekomen zijn uit de kringen van de vakarbeiders zelf en die de intellektuelen wantrouwen. Zij zien heel sterk de grote betekenis, welke geringe verbeteringen hier en nu, van loon en arbeidsvoorwaarden, voor het dagelijkse leven van hun vakgenoten hebben. Ze zijn op dadelik tastbare winst, niet op algemeenheden ingesteld. Intellektuelen, die door hun grotere neiging tot abstraktie en theorie in de arbeidersbeweging meestal van zelf vooral ook de ontwikkeling van de politieke zijde stimuleren, ontbreken in dat stuk van de Amerikaanse vakbeweging, dat sukses kon boeken. De uit de vakverenigingen zelf voortgekomen leiders zagen allereerst, dat een zelfstandige politieke partijvorming splitsing in hun moeizaam opge-

bouwde beweging zou brengen, daar hun leden voor een belangrijk deel tot de twee oude partijen behoren.

Hierbij komt dan de overtuiging, dat er veel nuttiger werk voor de arbeidersbeweging te doen valt op ekonomies terrein, terwijl een politieke partij weinig vrucht zal dragen.

De arbeiders hebben in de V. S. minder van politieke dan van ekonomiese aktie te verwachten alreeds door de aard van het Amerikaanse staatsbestel. Dit is, krachtens de grondwetten van de natie zowel als van de afzonderlike staten, geheel individualisties en regeergezag zou een arbeiderspartij veel minder werkelijke macht geven dan in Europese landen. De politiek en de staatkundige lichamen zijn in Amerika op onthouding ingesteld en een arbeiderspartij kan daar bitter weinig aan doen. Zodoende valt er meer door vakaktie dan door wetgeving te veroveren. De arbeiders zelf zijn trouwens nog sterk van losheidzin doortrokken en geven weinig om regeringsmaatregelen.

Wordt echter een politieke arbeiderspartij begonnen, dan zou deze op 49 fronten te vechten hebben en vrijwel óveral (zowel in de federale regering als in die van de 48 staten) moeten overwinnen eer hij érgens iets diep ingrijpends zou kunnen doorzetten. De moeilijkheden om een dusdanige organisatie in dat reusachtige land op te zetten, brengen grote kans met zich, dat deze in handen zou komen van "politicians" in de Amerikaanse zin (gelijk reeds ettelike vakverenigingen zelf "boss-riden" zijn). En dan is er voor de arbeidersbeweging toch waarschijnlijk bitter weinig gewonnen, terwijl de bestaande vakbeweging er ernstig door in gevaar zou worden gebracht. De historie van de Amerikaanse politieke arbeidersbeweginkjes, die er in de loop van de vorige eeuw geweest zijn, levert hiervan genoeg voorbeelden op.

In de Europese landen is voor het ontstaan van staatkundig optreden der arbeidersbeweging ook een zeer belangrijke faktor geweest, dat de arbeidersklasse (en evenzeer de niet-welgestelde middenstand; dat bracht juist de intellektuelen en de arbeiders in de vorige eeuw vaak te zamen) staatkundig onmondig gehouden werd. De Amerikaanse arbeiders evenwel genoten reeds politieke gelijkberechtigtheid vóór er eigenlijk groepsbesef onder hen ontstond. Welstandsgrenzen voor het kiesrecht verdwenen in het algemeen reeds in het begin van de vorige eeuw, zodat de arbeidersbeweging nimmer voor dat recht te strijden had. In het staatkundig leven voelden en voelen de arbeiders in de V. S. zich niet als een eenheid, niettegenstaande de faktor, welke in Europese landen veelal de grote slagboom tussen arbeidersgroep en arbeidersgroep vormt, n.l. de godsdienstkwestie, ginds in de politiek geen rol speelt. Het klassebewustzijn tegenover het verenkelingsgevoel is in Amerika ook op

sociaal-ekonomies gebied veel zwakker dan in sommige landen van Europa; doch in het staatkundige ontbreekt het vrijwel geheel. En dat is natuurlijk fnuikend voor de gedachte van een arbeiderspartij als partij allereerst van een bepaalde klasse.

* * *

§ 2. De Amerikaanse kiezers, en de arbeiders evenzeer als de overige, voelen bitter weinig voor een klassepartij. Trouwens ze voelen helemaal niet veel voor een *derde partij*. Sinds de Democratiese en de Republikeinse partij traditioneel tegenover elkaar kwamen te staan als de twee grote politieke kongsi's, die om de regeermacht als buit twisten, zijn de omvang van het land en de moeilijkheden van nieuwe politieke organisatie zóveel groter geworden, dat de kansen op sukses voor derde partijen steeds gering moeten heten. De doorsnee-Amerikaan acht een derde partij op zich zelf dan ook iets, dat slechts tot verwarring en politieke onmacht aanleiding geeft, doch geen grote resultaten opleveren kan. In zijn staatkundige voorstellingen is het stelsel van de huidige twee grote partijen als iets onontbeerliks komen te leven.

Zijn er dan geen derde-partijen geweest?

Zeer zeker wel. Wanneer we kleinere groepen ontevreden, die de oude partijen tijdelijk verlaten zonder nu bepaald een eigen ander beginsel na te streven, terzijde en ook de socialistiese partijtjes nog even buiten bespreking laten, kunnen we tussen de burgeroorlog en het begin dezer eeuw een drietal derde-partijbewegingen van enig belang en met bepaalde sociaal-ekonomiese achtergrond en verlangens opmerken.

Vooreerst de *Grangers party*, een landbouwersbeweging uit de jaren 1873—'74. Deze streefde naar staatstoezicht op het spoorwegwezen, ten einde daarin zodanige verbeteringen te krijgen, dat het ter markt brengen van de landbouwprodukten uit de voor eigen verbruik te veel voortbrengende staten goedkoper zou worden. Dan de *Greenbackers*, die van 1876—1882 tegen spoorweg- en finansiemachten streden voor vermeerderde uitgifte van het bekende ruilmiddel met de groene rug; dat wil zeggen voor een nationaal en goedkoper ruilmiddel ten behoeve van de verarmde schuldenaren, na de periode van duur geld in verband met de crisis van 1873. Ten slotte de *Populists*, een beweging, die van 1890—1896 een algemene ontevredenheid met de oude partijen tot uiting bracht, de grieven en eisen van de zoëven genoemde partijtjes weer opnam en zich ook keerde tegen de landspekulaties door de spoorwegen.

Dergelijke partijen hadden wel plaatselijke en staat-suksessen te boeken, doch verwierven nimmer belangrijke rechtstreekse en zelfstandige invloed in de federale regering. Zij werkten evenwel indirekt wat uit. Hun optreden was een duidelijk en niet te miskennen

teken van ontevredenheid over de gang van zaken; en het bracht nieuwe politieke vragen naar voren. Om hen te verslaan namen de oude partijen hun dan — en met sukses — de wind uit de zeilen, door zélf te gaan strijden voor een eis, waar de derde-partij voor was opgekomen. De beginselverschillen tussen en de beginselvastheid van Republikeinse en Demokratiese partij zijn immers nauwelijks waarneembaar en bij iedere nieuwe verkiezing worden als het ware opnieuw in de aktuele vraagstukken scheidingslijnen getrokken, welke dan aan het gevecht om de zetels relief verlenen. Zo konden ook wel eisen van een derde-partij op de rug van ezel of olifant ¹⁾ verder gedragen worden. Deze derde-partij was daarmede dan als zodanig ten ondergang gedoemd. Maar zijn wensen werden min of meer door een van de oude partijen, of soms wel door beide, tot uiting gebracht en wellicht ook verwerkelikt. ²⁾

Aangezien aldus het opzetten van een derde-partijbeweging tot resultaat bleek te hebben niet dat een nieuwe, blijvende, krachtige politieke partij ontstond, welke zijn programma kon uitvoeren, doch dat een of beide oude partijen die programpunten tot de hunne maakten, lag een andere handelwijze voor nieuwe bewegingen en organisaties, welke voor bepaalde denkbeelden opkwamen, voor de hand. N.l. om de twee partijen, die toch niet wég te werken zijn, te bewerken. En wel door aan de welgevallige partij of de kandidaat, die voor hun verlangens op wil komen, steun in de verkiezingstrijd te beloven. Vooral als beide grote partijen elkaar ongeveer in evenwicht houden — en dat is in talloze steden en staten en vaak ook over het gehele federale gebied het geval — kan een georganiseerde groep, die door zijn keuze en aanbeveling de balans naar de ene of de andere zijde doet doorslaan, veel toegezegd en ook wel wat gedaan krijgen. In de stedelijke verkiezingen werd op deze wijze vaak, als de corruptie te welig bloeide, door "good citizens' committees" het stellen van fatsoenlike kandidaten door altans één van de partijen bevorderd.

* * *

§ 3. In alle trappen van politieke organisatie is dit nu de taktiek, welke door de American Federation of Labor gevolgd wordt. De aanvankelijke opvatting om zich vrijwel geheel van de staatkundige zaken af te wenden en alleen zo nu en dan eens ad hoc te

¹⁾ Ezel en olifant zijn de partijemblemen van resp. de Demokratiese en de Republikeinse partij.

²⁾ Een goed voorbeeld vinden we ook in de Prohibitionist Party. Deze kwam van 1872 af in de presidentsverkiezingen met een eigen kandidaat uit, die nimmer gekozen werd. Zijn hoofdwens werd echter door de oude partijen verwezenlijkt, ten slotte zelfs federaal in het 18e amendement.

rekwesteren, bleek onhoudbaar. Vooral sinds, in 1906 "Labor's Bill of Grievances" tevergeefs aan de autoriteiten was aangeboden, ging de A. F. of L. tot siestematiese bemoeiingen met de staatkundige politiek over. In de eerste plaats zijn deze bemoeiingen van negatieve aard en bestaan in aktie om verlost te worden van enkele wettelijke bepalingen en vooral van rechterlike inmengingen, die het optreden van vakorganisaties in de V. S. vaak zeer bemoeilijken. In later jaren zijn de wensen ook in positieve zin gegroeid. Doch de A. F. of L. bleef daarbij getrouw aan zijn methode. Deze is de "*non-partisan political action*", de taktiek van „niet één bepaalde partij in het bijzonder," die samengevat wordt in de leus „beloont uw vrienden, verslaat uw vijanden." Dit wil zeggen, dat het vakverenigingsverbond zijn trouw niet aan enige, ook niet aan een onafhankelijke eigen partij verpand heeft, doch zijn politieke verlangens, voorzover het die koestert, door middel van iedere partij tracht te verwezenliken. Het legt daartoe zijn wensen aan beide oude partijen voor en tracht zo gunstig mogelijke beloften van hen te verkrijgen. In iedere konkrete verkiezing steunt het die partij of kandidaat, welke het meest voor de arbeiders voelt of reeds gedaan heeft, onafhankelijk daarvan of hij Republikein dan wel Demokraat is. En in elk geval worden afzonderlik verkiezingsleuzen en staat van dienst van de betrokken kandidaat (zijn "labor-record") aan het arbeidersbelang, zoals de A. F. of L. dat ziet, getoetst. Voorts tracht de A. F. of L. te bevorderen, dat vakverenigingsmensen, die leden van de oude partijen zijn, door deze kandidaat gesteld worden.

Deze wijze van politiek optreden komt van boven af. Het zijn de leiders, die uitmaken, welke kandidaten aan labor welgevallig mogen heten. Daar een arbeiderspartijformatie ontbreekt en velen in de vakbeweging, vooral van het kader, zelf lid van de oude partijen zijn, is het dan ook altijd de vraag, in hoeverre "Gompers could deliver the vote of labor". In ieder geval heeft op deze wijze, op grond van hun verleden en van wat ze boden t.a.v. door de A. F. of L. verlangde maatregelen (als b.v. wetgeving tegen de rechterlike inmenging in arbeidsgeschillen, voor bestrijding van de kinderarbeid, ter beperking van de Europese immigratie, enz.), het bestuur aan de arbeiders-kiezers in 1908, 1912, 1916 en 1920 de Demokratiese, doch in 1924 de Progressieve kandidaat voor het presidentschap aanbevolen. Voor senaat en huis van afgevaardigden en dan verdere in de lagere korporaties vertoont de lijst steeds een bonte mengeling van aanhangers van de ezel en de olifant.

De leiders van de A. F. of L. menen, dat ze door deze taktiek een veel groter invloed op de politiek hebben uitgeoefend, veel meer voor de arbeiders bereikt hebben, dan mogelijk ware geweest, indien ze de vorming van een eigen partij hadden voorgestaan. Terwijl zo

de economische eenheid niet door politieke verschillen binnen de vakbeweging verstoord werd. Tegenstanders beweren, dat deze tactiek misschien wel enkele povere ogenblikkelijke resultaten heeft opgeleverd, maar over breder tijdsduur gezien onvruchtbaar is en de arbeiders politiek in de bewaarschoolperiode houdt. Intussen, de houding van vakverbondsleiders, vooral van zo principieel-opportunistische als die, welke het bestuur van de A. F. of L. uitmaken, is over groter tijdsverloop eerder als gevolg dan als oorzaak te beschouwen. En we moeten niet uit het oog verliezen, dat politieke arbeiderseenheid niet enkel maar een resultaat van prediking is, dat door een aantal ouderwetse leiders tegengehouden kan worden, doch een allereerst door maatschappelijke voorwaarden van sociaal-economische en politieke aard bepaald verschijnsel. Hoe onrealisties het is proletarische eenheidsbewustzijn hoofdzakelijk van propaganda of leiding afhankelijk te achten, valt duidelijk te leren uit de ontwikkeling van het socialisme in Amerika.

* * *

§ 4. Theoreties *socialisme* van moderne aard begon in de V. S. reeds zwakjes in 1850 met het optreden van *Wilhelm Weitling*. De beweging droeg voorlopig alleen een propagandistisch karakter, trachtte in de vakverenigingen voet te krijgen en bleef lijden aan inwendige strijd, bestendige versnippering en machteloosheid. Pas in 1892 trad een van de belangrijkste socialistische groepen van die tijd (de Socialist Labor Party) voor het eerst zelfstandig in de presidentsverkiezing op. Het succes was gering, daar niet meer dan 0.19 % van het totaal der uitgebrachte stemmen verkregen werd. Na nog enkele splitsingen werd in 1900 de *Socialist Party* opgericht welke sindsdien de minst onbetekenende van de partijtjes is geweest. Deze is ook aangesloten bij de Socialistische Arbeiders Internationale.

Maar noch deze partijformatie noch het moderne socialisme als maatschappijbeschouwing hebben in de V. S. noemenswaardige invloed. Bij de presidentsverkiezing, waarin de S. P. het grootste succes heeft geboekt, n.l. die van 1912, verkreeg de partijkandidaat ongeveer 900.000 stemmen, d.w.z. nog geen 6 % van het totale aantal, dat uitgebracht was. Een ontleding van de verkiezingsuitslagen toonde, dat de grootste bijdragen tot dit getal niet uit de industriestaten kwamen, doch uit het Westen; dat minder de loonarbeiders dan wel ontevreden kleine landbouwers en middenklassen op de socialistische kandidaat stemden. De S. P. had (en heeft) dus niet de massa of een massa van de loonarbeiders achter zich; wie haar uit die groep steunden waren zelfs voor een belangrijk deel nog niet-konstante elementen, die bij volgende verkiezingen weer anders handelden. De oorzaken daarvoor zijn tot zekere hoogte dezelfde als de oorzaken, die een arbeiderspartij doen ontbreken in de V. S.;

maar dan gelden ze natuurlijk hier bovendien nog met sterker kracht.

Allereerst dus het niet aanwezig zijn van een klassebewustzijn. In het staatkundige is dat niet gevormd, omdat staatkundige gelijkheid formeel reeds lang heerst. Ook het sociaal-ekonomiese klassebewustzijn is zeer zwak. Immers in Amerika heeft nog veel langer bestaan en bestaat nog enigszins de mogelijkheid voor de loonarbeider om zelf naar de ondernemerskant over te gaan, om door kundigheid ver vooruit te komen in ekonomiese positie. Het Amerikaanse leven, m.n. het ekonomiese, is nog veel buigzamer, veel veranderliker, bewegelijker dan het Europese. Ondanks dat er geen vrij land meer beschikbaar is, zijn de mogelijkheden voor het individu er talrijker, de kansen groter dan hier. Zelfs in de achterbuurten van de allerarmsten heerst niet het „sloppen-bewustzijn”, dat men in Europa vaak aantreft, de levenshouding van berusting in het onvermijdelijke en onveranderlijke van stoffelijke ellende (welke dan eventueel uitgroeien kan tot een bewustzijn, dat het enkel onvermijdelijk is, zolang het maatschappelijk stelsel blijft als het is); doch veel meer de gedachte, dat men het individueel ongelukkig getroffen heeft en geen kans kreeg, terwijl het bureu of kinderen wel beter zal lukken. Bij de massa's van de iets beter gesitueerde arbeiders is de hoop om een grote sprong omhoog te doen op de maatschappelijke ladder nog veel groter, het klassebewustzijn dus nog uiterst gering.

Dit is geen goede voedingsbodem voor massaal socialisme. Ook de blijvende oorzaak van zwakheid voor iedere nieuw komende groepsorganisatie in de V. S., n.l. de enorme uitgestrektheid en samengesteldheid van het gemenebest, doet zijn invloed gelden. Letten we voorts op de leiding, dan zien we dat deze in de socialistiese beweging niet zo uit eigenlike arbeiders bestaat als in de vakbeweging. En sinds van ongeveer 1880 tot 1900 een scherpe strijd zonder sukses gevoerd was om belangrijke socialistiese invloed in de vakbeweging te krijgen, heeft het socialisme de A. F. of L. en daarmee de grote massa van de georganiseerde vakarbeiders tegen zich gehad. Door zo iets hangt een socialistiese partij eigenlijk in de lucht en moet in ernstige mate het slachtoffer worden van ieder theoreties geschil.

In het beginstadium van de Europese oorlog heeft de S. P. in krachtige taal antioorlogspropaganda en vredesaktie gevoerd. De convention, gehouden te St. Louis in April 1917, toen de V. S. net in de krijg waren getreden, nam met grote meerderheid een manifest tegen de oorlog aan. Dit heeft ontzettend bittere aanvallen van alle zijden te verduren gehad, maar in het lidmaatschap en stemmen-aantal van de S. P. was aanvankelijk weinig verandering te bespeuren. Evenwel legde het weer een kiem tot splitsing in de partij. De verdere ontwikkeling van de internationale gebeurtenissen, m.n.

in Rusland, leidde tot een linkerbeweging en in Augustus 1919 tot kommunistiese afsplitsing en partijformatie. Het aantal leden van de Socialist Party, dat op zijn hoogtepunt in 1912 bijna 120.000 bedroeg, in de volgende jaren om de 80 à 90.000 schommelde, om begin 1919 de 100.000 nog eenmaal net te overschrijden, is daarna teruggevallen tot een 10 à 20.000. Deze getallen betekenen eigenlijk vrijwel nihil in een land met de uitgestrektheid van een werelddeel en met een bevolking van ongeveer 115 miljoen. In verkiezingen voor nationale posten heeft de S. P. het nooit verder gebracht dan een of twee zetels in het huis van afgevaardigden (hetwelk 435 leden telt en betrekkelijk weinig te betekenen heeft). In staats- en stadsverkiezingen ging het soms iets beter, maar het enige belangrijke bolwerk voor de S. P. is Milwaukee (een sterk Duits getinte stad van een half miljoen inwoners in het progressieve Wisconsin), waar sinds 1910 herhaaldelijk socialistiese burgemeesters zijn gekozen.

* * *

§ 5. De laatste grote breuk, welke de S. P. vrijwel kapotgeslagen heeft, was een gevolg van de gebeurtenissen in Rusland. Het *bolsjewisme* heeft het in de V. S. echter evenmin tot krachtsontwikkeling van enig belang kunnen brengen. Een hoog ontwikkeld en zeer machtig kapitalisme en staatkundige democratie sinds meer dan een eeuw maken de V. S. nog veel minder vatbaar voor Leninisme dan voor Marxisties socialisme. De omvangrijkste kommunistiese organisatie, welke op het ogenblik bestaat, is de *Workers' Party*, die ook bij de Derde Internationale (Moskou) is aangesloten. Hij telt misschien een kleine 20.000 leden; ongeveer de helft daarvan is Fins en slechts een zeer gering deel behoort tot de Engelse taalgroep. Bij de presidentsverkiezing van 1924 werden 33.000 stemmen (0.12 % van het totaal) op de kommunistiese kandidaat uitgebracht. Het bolsjewisme vervult voor de "100 % American" de rol van vogelverschrikker, welke hem alles wat van de geijkte toestanden in „radikale” of „sociale” richting af wil wijken, vol afschuw doet terugwijzen. Overigens is het geen faktor van enige belangrijke betekenis.

* * *

§ 6. We hebben derhalve gezien, dat de grootste Amerikaanse vakkbeweging tot dusverre niet beréid is geweest, dat socialistiese en kommunistiese partijen er niet in geslaagd zijn, de arbeiders politiek te organiseren. Toch is hiermede nog niet alles over de sociale partijvorming in ogenschouw genomen. We moeten in de V. S. nog op een ander element letten, n.l. op de met de heersende Republikeinse en Demokratiese politiek ontevreden landbouwers, vooral in het Midden- en Noord-Westen.

In verschillende opzichten vormen de landbouwers in de V. S.

een maatschappelijke klasse met groter zelfstandigheid en meer eigen problemen dan de West-Europese boeren. En zij staan in economicis vaak tegenover dezelfde tegenstanders als de arbeiders. Ze verkeren in voortdurende belangenstrijd met de bankwereld, waarvan ze voor hun kredietbehoeften afhankelijk zijn; met de voor het ter markt brengen van de oogst onontbeerlijke spoorwegmaatschappijen; met de graanspekulanten, die de prijzen trachten te manipuleren; met de landbouwwerktuigentrust, enz. Velen in Amerika zien de tegenstelling tussen de landbouwers en deze kapitalistische machten zelfs als een, welke daar dieper in het sociaal-ekonomiese leven ingrijpt dan die tussen loonarbeiders en kapitalistische ondernemers. Zeker is het, dat de landbouwers veelal ontevredenheid gevoelden jegens de heersende groepen en dat zij vooral een belangrijke rol speelden in de oudere oppositie-volksbewegingen, m.n. in het Westen. Daar toch, waar men eigenlijk tot voor kort nog voortdurend een grens aan de wildernis vond en nieuw land ontgon, ontplooiden zich telkens weer een nieuwe voedingsbodem voor de gedachten van onafhankelijkheid en zelfgenoegzaamheid, zelfbewustzijn en gelijkheid, voor het individualisme en de democratie van een nieuwe primitieve pioniersmaatschappij, die in de oudere tijd eigenlijk de belangrijkste grondslag van de gehele Amerikaanse geest waren. Gelijk in de periode van de vorming van de republiek *Jefferson's* democratie, op de landbouwgroepen gebouwd, zich tegen de overheersing door de toenmalige kapitaalsmachten verzette, zo roept ook later de landbouw van het steeds verder opschuivende Westen in zijn strijd tegen het grootkapitaal volksbewegingen in het leven en is democratische middelen gunstig gezind.

In de laatste jaren heeft de ontevredenheid van de landbouwers weer opnieuw tot vooruitstrevende bewegingen geleid. Allereerst binnen de Republikeinse partij. In 1912 voerde het zelfs tot een nationale breuk in de "Grand Old Party"; welke kortstondig van duur was, maar tot resultaat heeft gehad, dat de Demokraat *Woodrow Wilson* tot president gekozen werd. Ook binnen de Democratische partij, kwam het onderscheid tussen "progressives" en "standpatters" min of meer tot uiting en in de verkiezing van *Wilson* speelde zeker zijn succesvolle strijd, als gouverneur van New-Jersey, tegen de trusts en tegen de bossen een rol. De hier tot uiting komende hervormingstendenzen waren dus vooral een non-partisan beweging voor eerlijkheid en werkelijke volksregering, welke dwars door de beide grote partijen heenging en de tegenstellingen binnen die partijen scherper maakte dan die tussen de partijen.

Na 1912 was er een tijdelijke verslapping. Doch weldra bracht de ekonomiese kwestie de landbouwers weder in aktie. Van 1915

tot 1920 ontwikkelde een landbouwers-*non-partisan-league*, begonnen in N.-Dakota, in de Westelijke staten aanzienlijke kracht. En de depressie en lage graanprijzen van 1920 hebben onder hen een nieuwe agitatie in andere vormen in het leven geroepen. Hierbij kwam niet verbetering van regeringsorganisatie in de eerste plaats, doch rechtstreekse strijd tegen bankmachten, marktspeculanten en tussenpersonen. De landbouwers begonnen zich ekonomies te organiseren, door koöperatie, vooral voor de afzet. Zodat deze beweging niet alleen politieke, maar eveneens sociaal-ekonomiese wegen bewandelt en dus een krachtiger grondslag heeft; al moet ook niet uit het oog verloren worden, dat de intensiteit van de beweging in omgekeerde evenredigheid afhangt van het verloop van de prijzen, die de landbouwers voor hun voortbrengselen kunnen bedingen.

Politiek kwam nu echter nog een nieuwe zijde naar voren: tegen de gemeenschappelijke vijand werd een eenheid met arbeidersgroepen nagestreefd. Sinds 1920 traden zowel in de afzonderlijke staten (vooral dan de westelijke en middenwestelijke) als nationaal verschillende farmer-labor combinaties op, die er in slaagden talrijke zetels te veroveren, waarbij zelfs korte tijd de federale senaatszetels van Minnesota. De onderlinge konflikten, vooral aan de arbeiderskant tussen vakbewegingsrichtingen, socialisme en kommunisme, hebben hierbij een heele reeks splitsingen en nieuwe formaties binnen enkele jaren veroorzaakt.

De belangrijkste beweging hiervan is de in 1922 begonnen *Conference for Progressive Political Action* gebleken, welke eerst een non-partisan politiek voerde, doch op Independence Day 1924 van de populaire voorganger van de radikalen uit beide oude partijen in de volksvertegenwoordiging, Senator *Robert M. La Follette* verlof kreeg hem als onafhankelijk progressief kandidaat voor het presidentschap, dat wil dus zeggen tégen de oude partijen in, te steunen. Op dit kongres van de C.P.P.A. vond men vereend als belangengroepen: ontevreden landbouwers; de grote spoorwegvakverenigingen, die in 1920 uitgevaardigde hinderlijke spoorwegwetgeving ingetrokken willen zien; enkele andere vooruitstrevende nationale en plaatselijke vakverenigingen en bestuurdersbonden, welke bij de A.F. of L. zijn aangesloten; en de tamelijk socialistiese vakverenigingen uit het kledingbedrijf. Voorts de Socialist Party, alsmede een aantal kleine vrijzinnige, radikale en ethiese bewegingen van verschillende plui-mage. "To break the combined power of the private monopoly system over the political and economical life of the American people is the one paramount issue of the 1924 campaign", zeide *La Follette* in zijn boodschap aan de Conference: "the supreme issue involving all others is the encroachment of the powerful few upon the rights of the many". Wanneer men aan de *Woodrow Wilson* van "The

New Freedom" denkt, beseft men, dat het onderscheid in de hoofdzak van het program wellicht niet zo diep gaat. Maar het belangrijke is, dat de progressieve campagne van 1924 tégen de beide oude partijen inging en niet daarbinnen plaats vond. Een nieuwe Progressieve partij was er echter nog niet, enkel een zelfstandige progressieve presidentscampagne.

In November 1924 viel de uitslag velen, die achter *La Follette* stonden, niet zo mee, als men in de roes van de strijd wel verwacht had. De verkiezing werd een grote overwinning voor *Coolidge* en/of de Republikeinse partij. Niettemin verwierf de Progressieve kandidaat 17 % van het totaal der uitgebrachte stemmen; hetgeen wel aantoonde, dat er in het land een zekere steun voor Progressieve partijformatie te vinden zou zijn.

De bijeenkomsten, door de C. P. P. A. na de laatste presidentsverkiezing gehouden, waarbij de mogelijkheden voor de vorming van een zelfstandige partij nader onder de ogen werden gezien, vertoonden grote onderlinge meningsverschillen; de moeilijkheden om de heterogene elementen bij elkaar te houden zijn zeker niet verminderd, nu Senator *La Follette* in Junië 1925 plotseling overleden is.

Doch bespiegelingen over de huidige politieke toestand in de V. S. en zijn mogelijke ontwikkelingen voor morgen zijn hier zeker niet op hun plaats. Ik hoop echter er in geslaagd te zijn enkele hoofdtrekken van de verhouding van de Amerikaanse arbeidersbeweging tot de staatkundige politiek en de oorzaken daarvan te hebben verduidelikt.
